Wijken- en kernenbeleid Roermond

Eerste contouren

Gemeenteraad, 11 oktober 2023

Agenda

- Doelstelling wijk- en kernenbeleid
- Belangrijkste bevindingen tot nu
- Faciliteren inwonerinitiatieven
- Vergezicht doorontwikkeling wijkgericht werken
- Organisatorische impact wijkgericht werken, verandering in bestuurlijke rollen

Coalitieakkoord 2022-2026

College kiest voor actieve rol naar wijken en kernen!

- Inzet op leefbare, veilige wijken, waar meer ontmoeting en sociale interactie plaatsvindt.
- Zichtbaar zijn in de wijk en de buurt. Vanuit gemeente (sociaal gezicht) en bestuur (wijkwethouder).
- Van elke kern en wijk een realistisch en samenhangend beeld van de behoeften en mogelijkheden.
- Via co-creatie met alle betrokkenen werken aan een wijkplan/ centrumplan met lokaal draagvlak.
- Doel: Bewoners centraal: vanuit een algemeen belang invulling geven aan alles wat inwoners belangrijk en van waarde vinden.
- Ruimte voor inwoners om op alle beleidsterreinen met initiatieven te komen. Nota Actief Burgerschap is daarbij de basis.

Doel / functie wijk- en kernenbeleid

- Beter **inspelen op opgaven en kansen** in wijken en kernen
- **Versterken betrokkenheid** inwoners bij hun directe woon- werk- en leefomgeving
- Bewoners en organisaties **uitnodigen om meer in gezamenlijkheid** en in co-creatie gebiedsgericht activiteiten op te pakken
- **Kaders verschaffen** voor inwoners en wijkorganisaties om zelf initiatieven aan te dragen om de leefbaarheid te vergroten en voor het krijgen van ondersteuning daarbij
- Duidelijk maken **rollen, verantwoordelijkheden en aanspreekpunten** voor partijen
- Duidelijkheid geven over de manier waarop de **wijk- en kernanalyse** gezamenlijk en integraal actueel wordt gehouden en hoe keuzes voor een wijkactieplan worden gemaakt, vastgelegd en geëvalueerd

- Doel wijkplannen: Beeld van opgaven en kansen (wijkanalyse) en van speerpunten en activiteiten (wijkactieplan) voor bewoners, organisaties en gemeente

Twee sporen wijken- en kernenbeleid

Gemeente wil iets: inwonerparticipatie

Input voor beleid (gemeenteniveau)

Input voor beleidsuitwerking / Uitvoering beleid (wijkniveau)

Overheid:	**Inwoner:**
Informeren	Mee-weten
Raadplegen	Meepraten
Advies vragen	Meedenken
Faciliteren	Meedoen
Samenwerken	Meebeslissen

Overheid:	**Inwoner:**
Transparantie	Info inwinnen
Argumenteren	Aankaarten
Dialoog aangaan	voorstel voorleggen
Kaders stellen	Initiatief nemen
Ruimte geven	Samenwerken

- **Beleidswens**
- **Inwonerinitiatief**
  - Toestemming
  - Geld / middelen
  - Expertise

Inwoner wil iets: overheidsparticipatie

Twee sporen wijken- en kernenbeleid

Gemeente wil iets: inwonerparticipatie

Input voor beleid (gemeenteniveau)

Input voor beleidsuitwerking / Uitvoering beleid (wijkniveau)

Overheid:	**Inwoner:**
Informeren	Mee-weten
Raadplegen	Meepraten
Advies vragen	Meedenken
Faciliteren	Meedoen
Samenwerken	Meebeslissen

Samenwerking / co-creatie:
- wijkprofiel/-analyse
- wijkagenda (+ evaluatie en bijstelling)
- planvorming en uitvoering

Overheid:	**Inwoner:**
Transparantie	Info inwinnen
Argumenteren	Aankaarten
Dialoog aangaan	voorstel voorleggen
Kaders stellen	Initiatief nemen
Ruimte geven	Samenwerken

- **Beleidswens**
- **Inwonerinitiatief**
  - Toestemming
  - Geld / middelen
  - Expertise

Inwoner wil iets: overheidsparticipatie

Ruimte voor initiatief, ondersteuning waar nodig

Opdracht

- Nieuw wijk- en kernenbeleid
- Onderwerpen:
    - Doel wijk- en kernenbeleid
    - Rekening houden met verschillen tussen wijken en buurten
    - Bewonersinitiatieven binnen dit beleid
    - Rollen en instrumenten
    - Doorvertaling naar de interne organisatie
    - Financiële consequenties

Helderheid over:

- De rollen en verantwoordelijkheden binnen de gemeentelijke organisatie
- Wijze van samenwerken met externe partners, waaronder inwoners
- Gewenste werkwijze en route om hier te komen (stappenplan)

Het proces

Welke stappen hebben we tot nu toe gezet

- Wijk- en kernenbeleid uit 2010 als basis
- Lemon leefbaarheidsonderzoek
- Evaluatie dorpsplan Swalmen
- Gesprekken met verschillende stakeholders
  - Bewonersorganisaties gemeente Roermond
  - Wijkregisseurs, Kernteam actief burgerschap
  - Welzijnsorganisatie VIJF, Woningcorporaties Wonen Zuid en Wonen Limburg
- CMT
- BMO

Wat viel op?

1. Verschillende beelden bij gewenste rol en positie van wijk- en dorpsraden (legitimiteit)
2. Behoefte aan intensivering contacten
3. Behoefte aan centraal aanspreekpunt en *accounthouderschap* binnen gemeente
4. Draagvlak voor centrale(re) rol wijkregisseurs (brugfunctie)
5. Noodzaak flexibele ruimte in gemeentelijke afdelingen (uitvoering/ ondersteuning beleidswensen van inwoners en inwonerinitiatieven)
6. Wijkagenda: in sommige wijken echt pionieren, soms echt nog niet startklaar begin 2024
7. Samenwerken aan gezamenlijke agendering: gedragen ideeën bij professionals over hoe dat samen met bewoners kan
8. Welzijnsorganisaties kunnen helpen met het in positie brengen van inwoners bij inwonersparticipatie
9. Impact op organisatie en bestuur: Minder vanuit afdelingen, domeinen, thema's en meer vanuit wijk

Inwonerinitiatieven
Overheidsparticipatie

Inwonerinitiatieven

Inwonerinitiatieven en bewonerideeën (beleidswensen) komen op verschillende manieren binnen.
→ Dat blijft. Wel stroomlijnen!
→ ‘Triage’ door medewerker overheidsparticipatie: wijkgericht of niet
→ bepalen accounthouderschap

Werken met (centrale) *accounthouder*
→ medewerker Overheidsparticipatie

Accounthouder bij inwonerinitiatief:
- Vast contactpersoon voor initiatiefnemers
- Toetst en adviseert initiatiefnemers
- Houdt voortgang in de gaten
- Leidt initiatief indien nodig door naar vakafdelingen
- Zorgt voor **terugkoppeling** naar initiatiefnemers
- Schaalt op in organisatie als nodig
- Stemt af met wijkregisseur (coördinatie wijkagenda’s)

Neemt initiatief niet over

Budget en spelregels

Huidige situatie subsidies en overige budgetten:

- Waarderingssubsidie wijkraden
- Incidentele subsidies (bijv. volksfeesten)
- Budgetsubsidies (bijv. wijkaccommodaties)
- Roermondfonds
- Grotere bijdragen: via raadsvoorstel

Nieuw beleid: heldere spelregels; gelijk speelveld voor wijkraden en niet-georganiseerde bewoners

- Waarderingssubsidie NIET voor activiteiten in te zetten
- Bewonersinitiatieven uit incidentele subsidies (aan te vragen door wijkraden én losse bewonersgroepen)

Op termijn mogelijk ook:

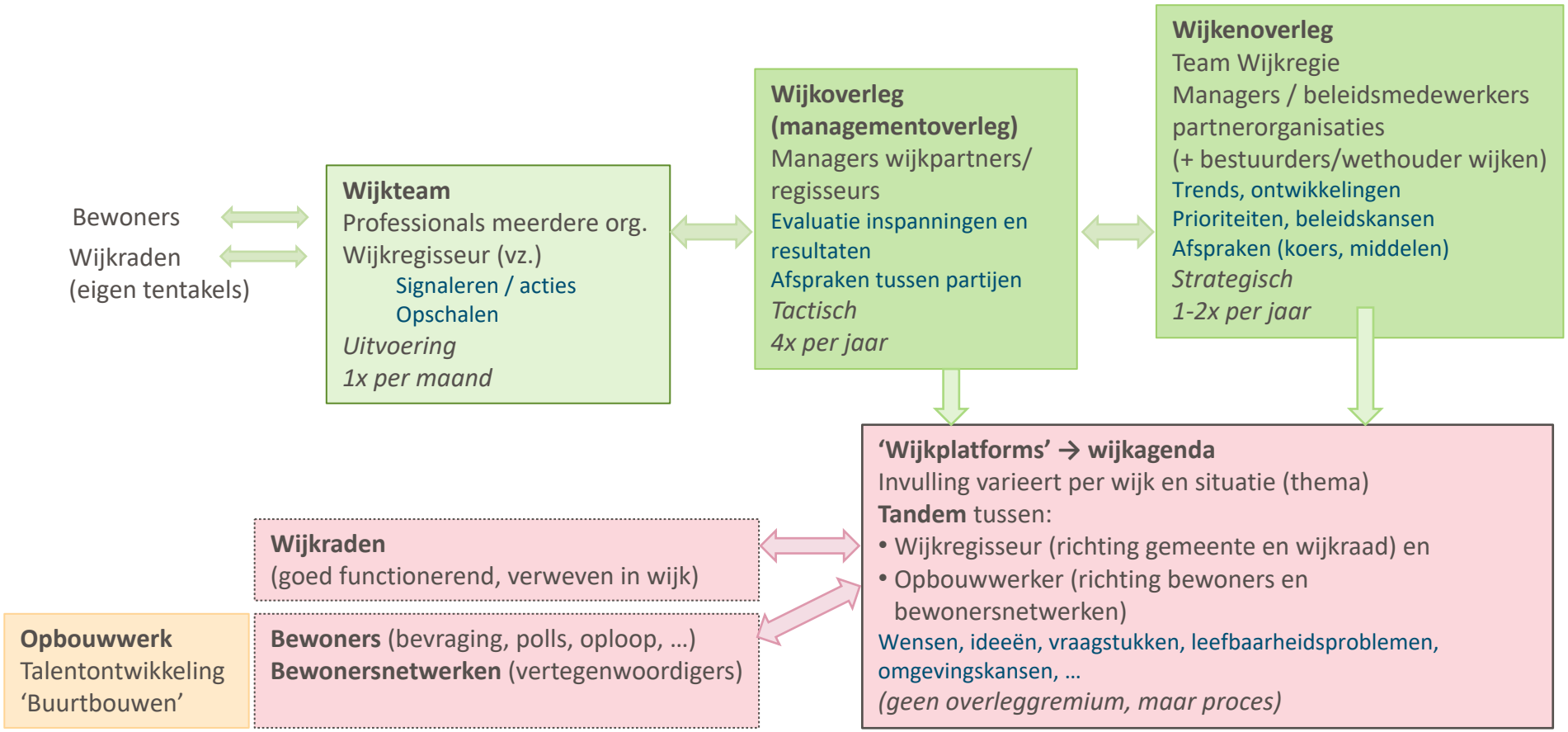
- Ook afdelingsbudgetten en budgetsubsidies (deels) wijkgericht inzetten: wijkbudget
- Hoger budget voor ondersteuning wijkgericht samenwerken (o.a. opbouwwerk, externe inhuur)

Nog uit te werken:

- Alle inwonerinitiatieven verwijzen naar Roermondfonds (fonds uitbreiden) of incidentele subsidies gemeente handhaven?
- Toets subsidie-aanvragen door team wijkregie of inwonercommissie?
- Maximale bedrag per initiatief / activiteit / wijk
- Voorwaarden voor gemeentelijke subsidie? Bijv:
  - Cofinanciering verplicht?
  - Niet voor eten en drinken?
  - Wijze van verantwoording

Wijkagenda’s
Samenwerking

Wijkgericht samenwerken: weg naar wijkagenda's

Rollen bij wijkgericht werken

Medewerker overheidsparticipatie

Wijkregisseurs

Manager Team Wijkregie

Wijkwethouder

Impact op organisatie

- Wijkgericht werken èn participerende overheid vraagt flexibiliteit in afdelingsplannen, begrotingen en inzet van (vak)ambtenaren.
- Centralere rol voor wijkregisseur en medewerker Overheidsparticipatie (inbedding in organisatie met verantwoordelijkheid en back-up vanuit management)
- Intern draagvlak nodig voor andere samenwerking

Ontwikkelmodel

- **Beleidskader als stevige basis:**
  - Heldere afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden bij inwonerinitiatieven en beleidswensen inwoners
  - Periodiek overleg met partners over ‘wijkagenda light’, met ruimte voor ideeën inwoners (leefwereld)
  - Werkwijze omgaan met inwonerinitiatieven (thema’s: leefbaarheid, veiligheid, sociale samenhang, overlast)

- **Toekomstperspectief:**
  - Afspraken met partners over overlegstructuren (wijkteamoverleg, wijkenoverleg)
  - Proces inrichten voor uitwerken wijkagenda in co-creatie met inwoners: intensiveren en verbreden samenwerking met bewoners(netwerken) (eerst in pilotwijken)
  - Uitbreiding scope wijkbeleid: ook thema’s die verder afliggen van directe leefwereld
  - Deel gemeentelijke budgetten flexibel maken t.b.v. wijkgerichte inzet

Processtappen en planning

